

Reportage. Binnenkort bij ons, al sinds 2008 in Nederland: vluchthuizen voor mannen

‘Ook mannen hebben recht op bescherming’

© BRECHT VANDENBROUCKE

Rotterdam is een van de vier Nederlandse steden waar mannen die bedreigd worden, terecht kunnen in een vluchthuis. Na zes maanden moeten ze weer op eigen benen staan. ‘Het was dit of het gekkenhuis.’

SOFIE VANLOMMEL

Anoniem, een beter passend woord voor deze omgeving bestaat er niet. De locatie: in de ruime omgeving van de stad Rotterdam, waar de ene buitenwijk een kopie lijkt van de andere. Deze flats: twee slaapkamers, gespikkeld laminaat, een elektrisch fornuis met vier pitten en een sofa tegen een kale muur. In het schoenrek staan enkel sneakers en sportschoenen, de enige indicatie dat in deze appartementen mannen wonen.

Dit is een van de vier locaties in Nederland waar mannen terecht kunnen die bedreigd worden door hun omgeving. In Mechelen gaat straks het eerste initiatief in ons land open (DM 26/02). Naast Rotterdam zijn er sinds 2008 aparte vluchthuizen in Amsterdam, Utrecht en Den Haag.

Volgens Vlaamse cijfers wordt een op de tien vrouwen slachtoffer van familiaal geweld, bij mannen is dat een op de twintig. Nederlands onderzoek zegt dat 40 procent van alle slachtoffers van huiselijk geweld mannen zijn. Zoals altijd als het over gevoelige thema's gaat, zijn deze cijfers louter indicatief. Het taboe, de angst voor represailles of de veronderstelling dat klachten toch niets opleveren maken dat slechts een fractie van de slachtoffers naar de politie stapt. “We weten er eigenlijk heel weinig over”, zegt teamleider Selma Curebal. “Maar wij vinden dat ook mannen recht hebben op bescherming en veiligheid. Dat is wat wij hier in de eerste plaats bieden.”

Inwoners betalen 327 euro huur, de overheid subsidieert 328.000 euro per jaar. Na aanmelding wordt een plan opgesteld waarin eerst gekeken wordt naar de financiële situatie: is er een inkomen, moet er een uitkering aangevraagd worden, schulden weggewerkt? Wie psychische problemen heeft, wordt doorverwezen naar professionele hulp. Het opvanghuis biedt vooral praktische

begeleiding, wegwijs in de administratie, af en toe een groepsactiviteit zoals sport of een uitje. “We geven hier geen behandeling”, zegt Curebal. “We zorgen er wel voor dat het geweld stopt.”

De maximale verblijfsduur is sinds dit jaar ingekort van negen naar zes maanden. Dan moeten de mannen weer op eigen benen staan. Wie daar nog niet klaar voor is, krijgt ambulante hulp. “We merken dat mannen anders te lang blijven hangen”, zegt Curebal. “Wellicht zijn vrouwen meer gemotiveerd zijn om sneller te vertrekken omdat er vaker kinderen in het spel zijn.”

‘We geven hier geen behandeling. We zorgen wel dat het geweld ophoudt’

SELMA CUREBAL
TEAMLEIDER OPVANGTHEUIS ROTTERDAM

Verder kan zij weinig verschillen benoemen tussen mannen en vrouwen in nood. “We hebben bewoners van 18 tot 55, van Nederlandse en andere origine, slachtoffers van partnergeweld, psychisch of seksueel misbruik, mensenhandel, eerwraak of bedreigingen omwille van hun geartheid.” Het doet er niet toe of er klappen worden uitgedeeld of iemand psychologisch geterroriseerd wordt, zegt Curebal. “Het gaat erom of iemand pijn ervaart.”

Ibrahim nam negen maanden geleden de benen nadat hij zijn ouders vertelde dat hij voor mannen viel. Daarna is hij bedreigd per telefoon,

zegt hij. “Ik ben afkomstig uit een wijk waar iedereen kent. In mijn geloof en mijn gemeenschap, de Turks-Marokkaanse, word ik met andere ogen bekeken nu mensen weten dat ik homo ben. Voor mijn ouders ben ik niet meer dezelfde. Ik heb het mijn ouders zelf verteld omdat ik elke dag bang was om betrappt te worden. Het is zwaar om 18 jaar met een geheim rond te lopen en het zou nog veel erger geweest zijn als dat van iemand anders hadden gehoord.” Hij was opgelucht toen hij het hen vertelde, “maar nu is mijn verdriet groter dan de opluchting. Ik vraag mij nog altijd af of ik niet beter gezwegen had.”

Tarik is pas vijf dagen geleden aangekomen. Hij zegt dat hij een lang verleden van misbruik heeft, een vader die erop los sloeg en zijn moeder in de steek liet toen hij elf was. Zijn stiefvader is agressief en zijn zusje heeft een psychische stoornis. Ze klaagde hem, zo zegt hij, onterecht aan voor geweld. De politie geloofde zijn zus. Toen hij een relatie kreeg met familie van zijn stiefvader, werd hij op straat gezet. Tarik zegt dat hij niks meer heeft en dat hij zich zelfs hier, op ruime afstand van de stad, niet veilig voelt. “Het was dit of het gekkenhuis. Ik wil naar een andere stad, een nieuwe start. Gelukkig zijn. Ik zou zo graag eens weten hoe dat voelt. Maar eerst moet ik alles wat mij overkomen is een plaats kunnen geven.”

Geen gekwetste vogeltjes

De mannen die hier in de gemeenschappelijke ruimte rond de tafel zitten en koffie en thee drinken met koekjes erbij, lijken niet op gekwetste vogeltjes. Helder leggen ze uit waarom ze hier zijn, waar ze naartoe willen, wat dat in de weg staat. Vaak hebben ze zelf geoordeeld dat hun situatie onhoudbaar werd, zoals Frank, die vertelt dat hij nooit anders heeft geweten dan dat zijn vader hem sloeg. “Ik ben er nu helemaal klaar mee.” Ofwel zijn ze letterlijk op straat gezet, zoals Ahmet, een Tunesiër die verliefd werd op een Nederlandse maar eens ze samen gingen wonen door haar geterroriseerd werd. Het begon met schelden en eindigde in duwen en trekken. “Als je niet naar me luistert, zei ze, stuur ik je terug naar Tunesië. Ik dacht dat vrouwen hier de baas waren”, zegt hij. “Tot iemand mij duidelijk maakte dat het verboden is om geweld te gebruiken, of dat nu tegen mannen of vrouwen is.”

Het gebeurt dat buitenlandse partners, zowel mannen als vrouwen bang zijn om het land uitgezet te worden als de relatie eindigt. In het vluchthuis leerde Ahmet dat voor slachtoffers van misbruik een uitzondering wordt gemaakt voor hun verblijf. “Ik hoop binnen een paar weken naar mijn eigen woning te verhuizen.”

ANTWERPEN

Centrauto Wijnegem
2110 Wijnegem
www.centrauto.bmw.be

Sneyers
2200 Herentals
www.sneyers.bmw.be

G & A Motors
2300 Turnhout
www.gamotors.bmw.be

Centrauto Malle
2390 Oostmalle
www.centrauto.bmw.be

Patrick Smets
2500 Lier
www.smets.bmw.be

Jorssen Aartselaar
2630 Aartselaar
www.jorssen.bmw.be

Juma
2800 Mechelen
www.juma.bmw.be

Gregoir Puurs
2870 Puurs
www.gregoir.bmw.be

Jorssen Schoten
2900 Schoten
www.jorssen.bmw.be

Meeusen Kalmthout
2920 Kalmthout
www.meeusen.bmw.be

BRABANT

Jean-Michel Martin West
1070 Brussel
www.jmmartin.bmw.be

Gregoir Jette
1090 Jette
www.gregoir.bmw.be

BMW Brussels
1140 Evere
www.bmwbrussels.be

Jean-Michel Martin East
1150 Brussel
www.jmmartin.bmw.be

Vandepierre nv
1600 Sint-Pieters-Leeuw
www.vandepierre.bmw.be

Van den Broeck nv
1700 Dilbeek
www.vandenbroeck.bmw.be

Tanghe
1820 Melsbroek
www.tanghe.bmw.be

Van Avondt bvba
3020 Herent
www.vanavondt.bmw.be

Ginion Overijse
3090 Overijse
www.ginion.bmw.be

Ottevaere
3191 Boortmeerbeek-Hever
www.ottevaere.bmw.be

van Osch Tienen
3300 Tienen
www.vanosch.bmw.be

LIMBURG

van Osch Hasselt
3500 Hasselt
www.vanosch.bmw.be

van Osch Halen
3545 Halen
www.vanosch.bmw.be

Peter Beckers
3600 Genk
www.beckers.bmw.be

Peter Beckers Maasland
3650 Dilsen-Stokkem
www.beckers.bmw.be

Davo Tongeren nv
3700 Tongeren
www.davo.bmw.be

Davo Sint-Truiden
3800 Sint-Truiden
www.davo.bmw.be

Beliën Neerpelt
3910 Neerpelt
www.belien.bmw.be

Beliën Lommel
3920 Lommel
www.belien.bmw.be

OOST-VLAANDEREN

Verstraeten nv
9080 Lochristi
www.verstraeten.bmw.be

De Schepper nv
9100 Sint-Niklaas
www.deschepper.bmw.be

Romein Dendermonde
9200 Dendermonde-Appels
www.romein.bmw.be

Romein Aalst
9300 Aalst
www.romein.bmw.be

Meerschman Ninove
9400 Ninove
www.meerschman.bmw.be

Meerschman Zottegem
9620 Zottegem
www.meerschman.bmw.be

Peter Daeninck Oudenaarde
9700 Oudenaarde
www.daeninck.bmw.be

Peter Daeninck Sint-Martens-Latem
9831 Sint-Martens-Latem
www.daeninck.bmw.be

S. De Mey & Zonen nv
9990 Maldegem
www.demey.bmw.be

WEST-VLAANDEREN

Cocquyt
8200 Brugge
www.cocquyt.bmw.be

Verhelst nv
8400 Oostende
www.verhelst.bmw.be

Monserrez Kortrijk
8500 Kortrijk
www.monserrez.bmw.be

Monserrez Aalbeke
8511 Aalbeke (Kortrijk)
www.monserrez.bmw.be

Le Couter nv
8700 Tielt
www.lecouter.bmw.be

Lemmens - Le Couter nv
8792 Waregem (Desselgem)
www.lemmenslecouter.bmw.be

Monserrez Ieper
8900 Ieper
www.monserrez.bmw.be

Op verzoek van de geïnterviewden zijn hun echte namen niet gebruikt.